

1. Beschrijving van de persoon of de gebeurtenis

2. Wat gebeurde in aanloop naar het overlijden?

3. Hoe verliepen de zaken volgens het personeel?

a. Wat ging goed?

b. Wat ging minder goed?

5. Wat moet er veranderen als resultaat van deze denkoefening?

4. Wat hadden we anders kunnen doen?

Evaluatie van palliatieve zorg

Reflectief debriefingsinstrument
voor professionele medewerkers

Integraal overgenomen uit 'PACE Steps to success Programma, Stapsgewijs naar kwaliteitsvolle palliatieve zorg in uw WZC, informatiepakket 2019.' Sheila Payne et al .

De evaluatieformulieren en de verslagen van de nazorggesprekken (zie 'Zorg na overlijden') kunnen besproken worden in de werkgroep palliatieve zorg en op een teamoverleg.

Niet alleen gevoelsmatig, maar ook professioneel is het belangrijk dat de medewerkers terugblikken op het verblijf en de laatste weken van de bewoner. Dit biedt hen de mogelijkheid om een zicht te krijgen op hun ervaringen en eventuele verbeterpunten te kennen. Dit kan aan de hand van het debriefingsinstrument.

Reflectieve debriefing is het proces waarbij de klinische praktijk opnieuw kan beoordeeld worden om de ontwikkeling van kritisch denken te bevorderen en om te leren hoe de praktijk beter kan. Iedere reflectiebijeenkomst kan een stap vooruit zijn in de dagelijkse zorgpraktijk, maar is tevens een moment om stil te staan bij wat goed gaat en dit samen te waarderen. Reflecteren is geen passieve denkoefening, maar eerder een actief en weloverwogen proces. Het vergt engagement van het team en bereidheid om te leren.

Dit proces gaat door na elke reflectieve bijeenkomst en moet gezien worden als een hulpmiddel om te blijven leren, niet als een eenmalig proces.

Het reflectief debriefingsinstrument is gebaseerd op 'PACE Steps to success Programma, Stapsgewijs naar kwaliteitsvolle palliatieve zorg in uw WZC informatiepakket 2019.' Sheila Payne et al.

REFLECTIEF DEBRIEFINGINSTRUMENT

Initialen bewoner: ..... Datum van de debriefing: ...../...../.....

1. Omschrijf de overleden bewoner en de situatie

Moedig alle medewerkers aan om herinneringen op te halen aan de persoon en/of het overlijden (max. 5 minuten), bv.

Persoon: wat vond hij/zij leuk om te doen? Wie was belangrijk voor hem/haar? Was hij/zij humoristisch/serieus/verdrietig/boos? Wat was zijn/haar perspectief over wat ging gebeuren? Wat waren zijn/haar angsten?

Het overlijden: Wat is er gebeurd? Wie was erbij betrokken?

2. Wat gebeurde er in de aanloop naar het overlijden?

Beschrijf wat verschillende mensen hebben gedaan / wat hen is overkomen, wat ging er vooraf aan het overlijden? Hoe is het stervensproces verlopen?

3. Hoe is het volgens de betrokken zorgverleners verlopen? Wat ging goed? Wat ging minder goed? Hoe voelden zij zich?

Zowel positieve als negatieve gevoelens kunnen uitgesproken en erkend worden. Het uiten en bespreken van deze gevoelens kunnen leerrijk zijn en de basis vormen van een groeiproces. Hoewel het belangrijk is om eerlijk en open te zijn, is het ook belangrijk om gevoelens van anderen te respecteren. Bekijk de beslissingen die genomen zijn, dit zal u helpen om te begrijpen wat er wel/niet gedaan had kunnen worden. Mening van anderen helpen hierbij. Bespreek ook wat de wensen waren, wat er vooraf afgesproken en gepland was. Sta stil bij de vooropgestelde zorgdoelen, bv. Waren de medicijnen aanwezig die je verwachtte nodig te hebben? Werden symptomen geregistreerd en voldoende behandeld? Werd de familie (op tijd) geïnformeerd en voldoende gesteund? Zijn spirituele noden aangekaart? Was de plaats van overlijden de gewenste plaats van overlijden? Waren er behandelingsrichtlijnen afgesproken? Heeft vroegtijdige zorgplanning plaatsgevonden?

4. Wat had er anders gedaan kunnen worden?

Je kan voorkennis gebruiken om te bedenken wat er anders gekund had. Om dit effectief te laten verlopen, is het belangrijk kritisch te kunnen denken in een veilige leeromgeving en niemand te beschuldigen.

5. Wat moeten we aanpassen als resultaat van deze reflectie?

Er kan een lijst met aandachts- en actiepunten opgesteld worden om afgestemde zorg te verwezenlijken en leren te bevorderen. Dit kan bv. door het aanpassen of herschrijven van het beleidsplan, een gesprek met de huisarts of een overleg binnen het team om ervoor te zorgen dat in de toekomst het besproken probleem niet nog eens optreedt. Het kan ook een behoefte aan training weergeven. Het is belangrijk deze leerpunten niet enkel te registreren, maar er ook actie aan te koppelen.

Dit document kwam tot stand binnen een specifiek project van Expertisecentrum Dementie Paradox en Palliatieve zorg Gent-Eeklo waarbij verschillende praktische tools werden ontwikkeld.

We stimuleren eenieder om de inhoud van dit document te gebruiken, weliswaar met correcte bronvermelding: 'Project tijdig opstarten van palliatieve zorg in het woonzorgcentrum (voor mensen met dementie)', 2020, ECD Paradox, Palliatieve Zorg Gent-Eeklo.